

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 86/2012-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. februára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť A. B., t. č. vo väzbe, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 3 písm. a), b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 22 T 90/2011 z 28. júla 2011 a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. B. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie a rozhodnutie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. januára 2012 doručená sťažnosť A. B., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 17 ods. 2, čl.

46 ods. 1, čl. 47 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 3 písm. a), b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 22 T 90/2011 z 28. júla 2011 a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že Krajská prokuratúra v Žiline (ďalej len „krajská prokuratúra“) podala 6. júla 2011 proti nemu na okresnom súde obžalobu pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 a 2 písm. b) a c) Trestného zákona. Konanie v predmetnej veci je okresným súdom vedené pod sp. zn. 22 T 90/2011. V rámci odôvodnenia sťažnosti sťažovateľ uviedol: «Už v rámci prípravného konania vedeného na OR PZ Žilina pod sp. zn. ČVS:ORP-84/OVK-ZA-2011 som vyjadril svoju ľútosť nad skutkom, ktorý som spáchal v citovom rozrušení a pod vplyvom alkoholu. Zároveň som poukázal na moje následné konanie, ktorým som naplnil ustanovenia § 38 ods. 3 trestného zákona čo do počtu poľahčujúcich okolností a následného pomeru poľahčujúcich okolností k priťažujúcim. Tieto skutočnosti sa nezohľadnili nielen pri pokuse o uzavretie dohody o vine a treste, ale následne aj v obsahu podanej obžaloby voči mojej osobe. Sprocesnením poľahčujúcich okolností by musela prokurátorka zohľadniť ustanovenie § 38 ods. 3 trestného zákona a podľa tohto ustanovenia znížiť hornú hranicu trestnej sadzby o 1/3. Tento zákonný postup mi bol odopretý pre mne neznáme dôvody a nahradený svojvoľným postupom zo strany krajskej prokurátorky.

Svojho advokáta JUDr. L. P. som požiadal, aby presadil a sprocesnil poľahčujúce okolnosti s tým, že ja pre ťažký psychický stav sa nemôžem tohto procesu zúčastniť a vykonávať úkony na hlavnom pojednávaní. V tomto smere som Okresnému súdu Žilina doručil moju písomnú žiadosť, aby sa „NZ“ vykonalo v mojej neprítomnosti a to podľa § 72 ods. 2 trestného poriadku, čo do mojej účasti pri rozhodovaní o trvaní väzby podľa § 238 ods. 3 trestného poriadku a následne aby „VZ“ vo veci predbežného prejednávania obžaloby sa vykonalo bez mojej prítomnosti a to podľa § 293 ods. 7 trestného poriadku...

I napriek prejavu mojej vôle som bol súdom nezákonne prinútený sa oboch zasadnutí zúčastniť, hoci som sa nechal obhajovať využitím práva na obhajobu prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. L. P. To, čo sa udialo počas môjho predvážania (násilne vynúteného eskortou ÚVV Žilina) na súd a priebehu jednotlivých zasadnutí nemá v demokratickom štáte obdobu. V mojom psychickom rozpolžení som bol nútený sa vyjadrovať k rôznym skutočnostiam, na ktoré som sa nedokázal sústrediť a už vôbec nie podať obsahovo nadväzujúcu odpoveď. Ak som sa v prípravnom konaní ku skutku priznal, moja ďalšia výpoveď pred súdom za môjho psychického stavu bola bezdôvodná, pretože jedinou skutočnou okolnosťou bolo na HP spracovať poľahčujúce okolnosti prostredníctvom môjho obhajcu a tak dôvodne obhájiť moje právo na primeraný trest zníženou sadzbou.

Namiesto zákonného postupu zvolil súd doslova masochistický prístup k prejednávaniu mojej veci, pretože súd po mojom predvedení vpustil do pojednávacej miestnosti zástupcov médií, čo eskalovalo moje prežívanie už aj tak exponovanej stresogénnej situácie.

Pod vnútorným tlakom a strachom som súhlasil so všetkým, čo mi súd alebo eskorta hovorila, hoci som pred vykonaním VZ, NZ súd riadne požiadal o neúčast' na zasadnutiach.

Z dikcie Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v článku 6 ods. 3 písm. a), b), c) vyplýva, že právo na obhajobu má prednosť pred ustanoveniami trestného poriadku, ktoré podporujú proces dokazovania v prípravnom konaní a HP.

Každý takto vykonaný úkon súdom, ktorý bol od otvorenia HP nezákonne vykonaný je neplatný a nie je možné, aby na takto zadovážených dôkazoch mohol súd opierať svoj budúci akýkoľvek verdikt. Právo na spravodlivý súdny proces je zakotvené nielen v základných zásadách vedenia trestného konania, ale aj v Ústave SR a v poslednom rade v samotnom DOHOVORE.

Všeobecné súdy nemajú právo viesť súdne konania výslovne svojvoľným spôsobom, ignorujúc práva obvinených osôb, kedy „účel svätí použité spôsoby a prostriedky“.

Ak sa občan SR dopracováva k finančným prostriedkom cestou akéhokoľvek protispoločenského konania, koná nelegitímne ak pre získanie finančného prospechu sa znížil použitím konania, ktoré je neprípustné a spoločnosťou neakceptovateľné.

Podľa článku 12 ods. 1 Ústavy SR sú si občania v právach a dôstojnosti rovní a do tejto rovnosti spadajú aj občania, ktorí zastávajú sudcovské, prokurátorské a policajné posty. Je teda na mieste dôvodné očakávať, že OČTK a sudy sa budú dopracovávať verdiktov (účelu trestného zákona) výlučne zákonným spôsobom. Ak tak nekonajú, destabilizujú spoločnosť a rozvracajú demokratické princípy štátu. Súd nemôže ani len náznakom spochybníť zákon a to osobitne redukovaním základných práv a slobôd obvinenej osoby, tak ako mu to priznáva trestný kódex. Ak sudy nerešpektujú práva obvinených osôb, je na mieste si položiť otázku, dokedy ešte bude verejnosť tolerovať tento stav a či si neosvojí princíp svojvôle pri dosahovaní svojich zámerov od osôb z radov OČTK a súdov v recipročnom konaní. Je primárnou úlohou Ústavného sudu SR chrániť demokratické princípy tohto štátu a toto sa musí prejavíť pri skúmaní každej podanej sťažnosti od ktorého občana SR. Najdôležitejšou úlohou Ústavného súdu SR je chrániť práva a slobody občanov a nie ideologicky ladné skupiny obyvateľov z totalitného obdobia. Občan ako taký má absolútnu prednosť pred nelegitímnymi záujmami politických skupín, ktorí si dosadili do slovenských orgánov svojich ľudí, ktorí sú obmedzení svojou príslušnosťou k tej ktorej politickej strane a ktoré vnášajú do súdnictva prvky účelovosti a svojvôle. Tieto prvky sú do značnej miery v rozpore s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Každá osoba pracujúca v OČTK a súdov musí byť pri výkone svojho povolenia nadstranícka, pretože v opačnom prípade ide o popieranie ľudských práv aplikovaním diskriminácie ako nelegitímneho prvku oproti ústavnej zásade rovnosti ľudí pred zákonom. Ak by Ústavný súd SR odignoroval svojím prístupom moju sťažnosť a svojím ústavným výrokom nespriehľadil – nesprocesnil hrubé porušenie zákona Okresného súdu v Žiline, tak potom je to oficiálne zozákonenie nezákonného konania OČTK a súdov, čo pri rovnosti práv dáva občanovi SR sa domáhať čohokoľvek akýmkoľvek svojvoľným spôsobom bez toho, že by takýto prístup a spôsob zo strany OČTK a súdov sa musel zachytiť ako nezákonný. Nebudem citovať množstvo zákonných ústavných ustanovení alebo dohovoru, pretože som presvedčený, že sudcovia Ústavného súdu SR

zákony poznajú, ovládajú komunitárne právo a isto majú záujem vnášať do súdnictva právo a spravodlivosť.

Žiadam Ústavný súd SR, aby si vyžiadal spis Okresného súdu Žilina pod sp. zn. 22T/90/2011 a v ňom zachytil tú skutočnosť, že som sa v súlade so zákonom dožadoval svojich práv, ktoré mi priznáva trestný poriadok a tie tieto práva mi boli nezákonným postupom a rozhodnutím súdu odňaté.»

S ohľadom na obsah sťažnosti sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že uznesením okresného súdu sp. zn. 22 T 90/2011 z 28. júla 2011 a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu boli porušené jeho základné práva podľa čl. 12 ods. 1, čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 a 3 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. a), b) a c) dohovoru, zruší „*Uznesenie Okresného súdu Žilina zo dňa 28. 7. 2011, sp. zn. 22 T/90/2011 vo veci rozhodovania o trvaní väzby, vo veci predbežného prejedania obžaloby a všetkých následne nadväzujúcich úkonov a rozhodnutí*“ a prikáže okresnému súdu, aby „*vo veci nanovo konal od podania obžaloby a zachovával pri svojom postupe práva obvineného na obhajobu a právo na spravodlivý proces*“.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľ v neperfektní sťažnosti namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 a 3 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. a), b) a c) dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 22 T 90/2011 z 28. júla 2011 a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ku ktorému malo dôjsť v dôsledku toho, že

- krajská prokuratúra pri podaní návrhu obžaloby proti nemu nedostatočne zohľadnila jemu poľahčujúce okolnosti,
- napriek tomu, že požiadal, aby sa nemusel zúčastniť zasadnutí okresného súdu v jeho veci, bol prinútený zúčastniť sa neverejného zasadnutia okresného súdu, na ktorom sa rozhodovalo o trvaní jeho väzby, ako aj následne konaného verejného zasadnutia okresného súdu vo veci predbežného prerokovania obžaloby podanej proti nemu,
- postupom okresného súdu v predmetnej veci došlo k odňatiu jeho práva na obhajobu a práva na spravodlivý súdny proces.

Ústavný súd vo svojom rozhodovaní vychádza z ústavného princípu subsidiarity svojej právomoci vo vzťahu k všeobecným súdom vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého rozhoduje o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií ochrany práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. Zívala III. ÚS 3/02, Ölveczky III. ÚS 18/04, Mamonov III. ÚS 75/05, Karlin IV. ÚS 76/05).

Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III. ÚS 79/02).

Podľa § 34 ods. 1 Trestného poriadku obvinený sa môže od začiatku konania proti svojej osobe vyjadriť ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu, a k dôkazom o nich, má však právo odoprieť vypovedať. Môže uvádzať okolnosti, navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, robiť návrhy a podávať žiadosti a opravné prostriedky. Má právo zvoliť si obhajcu a s ním sa radiť aj počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní alebo súdom.

Podľa § 34 ods. 4 Trestného poriadku sú všetky orgány činné v trestnom konaní a súd povinné vždy obvineného o jeho právach poučiť vrátane významu priznania a poskytnúť mu plnú možnosť na ich uplatnenie.

Podľa § 238 ods. 1 Trestného poriadku podanú obžalobu, ako aj návrh na dohodu o vine a treste predseda senátu najskôr prezrie z toho hľadiska, či pre ďalšie konanie poskytujú spoľahlivý podklad, najmä preverí, či prípravné konanie, ktoré im predchádzalo, bolo vykonané spôsobom zodpovedajúcim tomuto zákonu a či ju treba preskúmať alebo predbežne prejednať.

Podľa § 243 ods. 2 Trestného poriadku pri predbežnom prejednaní obžaloby preskúma súd obžalobu a zákonnosť dôkazného materiálu. Predseda senátu alebo ním poverený člen senátu podá správu, či obžaloba bola doručená oprávneným osobám, a zameria sa na otázky, ktoré treba riešiť.

Podľa § 244 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku po predbežnom prejednaní obžaloby súd obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä že boli porušené ustanovenia zabezpečujúce práva obhajoby.

Podľa § 315 Trestného poriadku o odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhoduje krajský súd.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo.

Podľa § 321 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,

b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,

c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,

d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,

e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo

f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

Z uvedených ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že po podaní obžaloby bol okresný súd súdom s plnou jurisdikciou, v právomoci ktorého bolo posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností daného prípadu, ako aj posúdenie prípadných procesných pochybení orgánov činných v trestnom konaní. Aj v súvislosti s námietkami sťažovateľa smerujúcimi proti postupu okresného súdu v uvedenej veci poukazuje ústavný súd na uvedené ustanovenia Trestného poriadku, z ktorých je zrejmé, že sťažovateľ môže tieto námietky, ktoré uplatnil vo svojej

sťažnosti, predložiť odvolaciemu súdu podaním odvolania proti rozsudku okresného súdu, pričom práve príslušný krajský súd ako súd odvolací je súdom, do právomoci ktorého patrí oprávnenie o nich rozhodnúť.

Sťažovateľ teda realizáciou svojho práva na obhajobu v priebehu trestného konania vedeného proti nemu má možnosť účinným spôsobom namietat' porušenie svojich v sťažnosti označených práv pred všeobecnými súdmi, a preto ústavný súd jeho sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. februára 2012